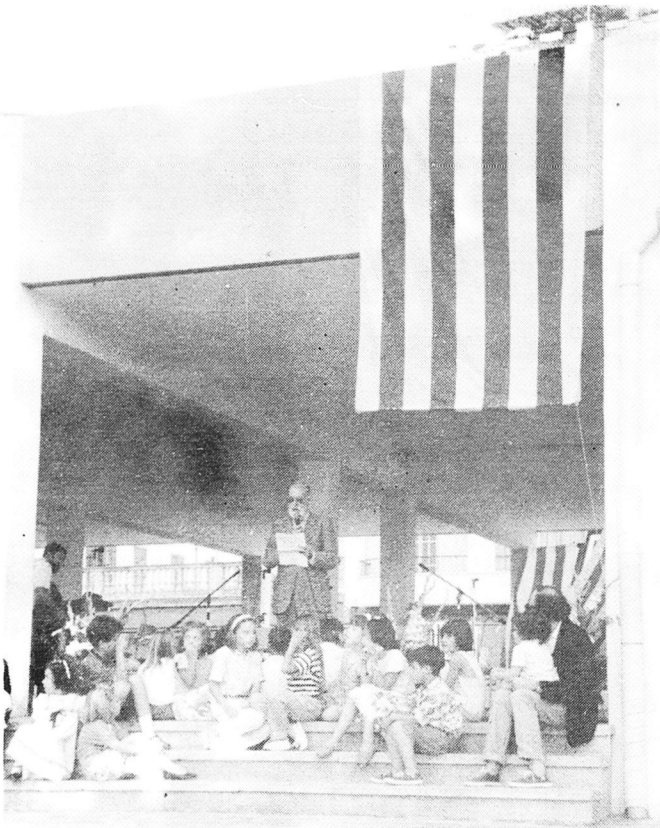

A BALTASAR DARDER, «IN MEMORIAM».

*Parlament unitari pronunciat per Josep Mª Llompart en
l'acte d'homenatge a Baltasar Darder*

Quan de cop, impensadament, en el nivell més punyent de la sorpresa, desapareix una persona com és en Baltasar Darder, en el ple de les seves tasques, de les seves facultats, de les seves il·lusions i de les seves inquietuds, no em puc estar d'evocar aquella elegia plena de serenor i de patetisme que Joan Maragall va dedicar a un heroi modernista -«un distinguit sportman», com deien en iniciar-se el segle que ara s'acaba- que va caure, lluitador, al marxar a la lluita i glària per guerres i corones fins que tot de cop s'havia esllanguit per terra amb els ulls admirats. I he de recordar-los, els versos insígnies, encara que els hagi de buidar de connotacions nietzscheanes o, si tant voleu, prefeixistes. El nostre Baltasar Darder no glària, en efecte, per guerres, ni per corones, sinó amb exemplar senzillesa, amb profunda humilitat, per retre servei a un temps i a un país, i les seves lluites, incruentes i constants, empreses amb tenacitat i amb

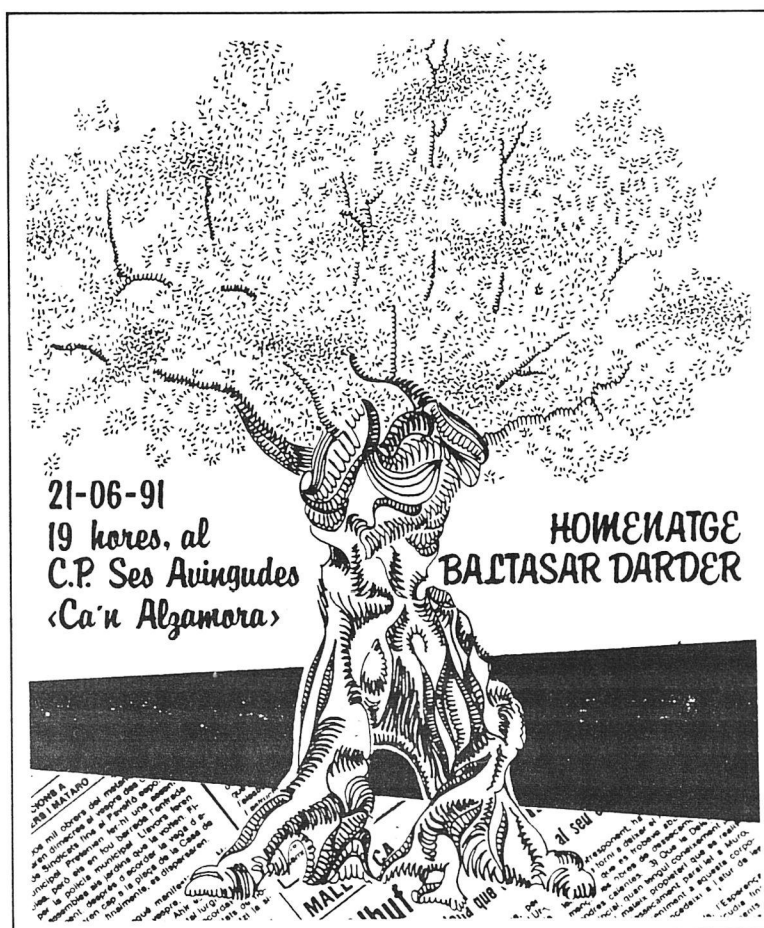
esperança, eren ben diferents de la del superhome estil «belle époque». Hi ha, emperò a l'estremidosa poesia maragallana, una frase ben senzilla que, col·locada sàviament dins el context, expressa amb emoció incomparable i amb tota la profunditat que exigeix, la tragèdia d'una absència, la desaparició absurda, com si fos per un truc de màgia, d'una persona que ens era a la vora i amb la qual comptàvem a nivell de costum confortador. «Ell ja no hi era», diu Maragall, i dins aqueixes paraules tan grises, tan manuals, encerta a vessar-hi tot l'estupor d'una mort prematura, revoltant de tan mancada de sentit.

Baltasar Darder ja no hi és. Així, senzillament; sense remei i per sempre. Com que no va estar malalt ni va esser d'aquelles persones que es van morint any rere any, cada dia una miqueta més, el tendrem sempre present en la plenitud de les pròpies facultats i en el bull d'aquelles

activitats a les quals va consagrar la seva vida: el servei propi d'un militant de la cultura, de la pedagogia i de la ciutadania d'aquest país nostre, d'aquests països nostres, que varen esser el seu goig i el seu neguit, la seva il·lusió i el seu temor.

La biografia de l'amic desaparegut té les lluïssors paradigmàtiques d'uns anys -la dècada dels setanta- travessats per les ales de l'esperança d'aquella pàtria que,

malmenats. El recordaré sempre, sobretot, a casa, quan va venir, no fa gaire, a cercar un article sobre la figura de Francesc de B. Moll, que m'havia demanat per a Pissarra, la revista de l'STEI. No el vaig trobar gen ni mica fatigat, gens ni mica canviat; en el seu rostre es reflectien aquelles mateixes il·lusions, aquells mateixos neguits. En Baltasar Darder era un dels que no s'havien deixat vèncer ni pel derrotisme ni pel desencís. Tal volta aqueixa fermesa en

segons les belles paraules de Josep Carner, encara no és nascuda com l'hem somiada els seus fills. Mestre d'escola, animador juvenil al barri de la Soledat, col·laborador dels Escoltes de Mallorca, promotor i directiu del Centre d'Estudis de l'Esplai, professor de català, treballador, finalment de l'STEI, i sempre nacionalista fervorós, Baltasar Darder es va desviure perquè algun dia pugui fer-se realitat el nostre somni d'una pàtria. El record a les Juntes de l'Obra Cultural Balear, actiu i tens, apressat i frissós, pragmàtic i eficaç; el record a tantes i tantes aventures tramades en favor de la nostra llengua, de la nostra cultura, dels nostres països

l'esperança va esser allò que el va empènyer a realitzar la seva militància política en el marc del PSM.

D'aquell dia ençà no l'he tornat a veure; no el tornaré a veure mai més, perquè tot de cop s'és esllanguit per terra amb els ulls admirats. Resta el seu exemple i el seu esforç. Un esforç que, si giram la vista cap enrere, si consideram els avanços que, malgrat tot, hem anat fent, comprendrem que no haurà estat endebades i que gràcies a persones com en Baltasar Darder, gràcies a la seva tasca abnegada, quotidiana i tenaç, la pàtria somiada, el país que encara no existeix, arribarà algun dia a fer-se tangible i meravellosa realitat.